

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ СЛІДЧИХ І
КРИМІНАЛІСТІВ
Кафедра криміналістичної техніки**

**Навчально-методичний комплекс зі спеціального курсу
Технічні засоби і методи криміналістичних досліджень**

для фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
напряму підготовки “Правознавство” 6.030402
спеціалізація “Експертно-криміналістична”

Київ 2009

Навчально-методичний комплекс зі спеціального курсу „Технічні засоби і методи криміналістичних досліджень”, затверджено на засіданні Вченої ради ННІПСК КНУВС Протокол № 10 від 15.07.2009 р., для курсантів 3-го курсу експертно-криміналістичного факультету навчально-наукового інституту підготовки слідчих і криміналістів Київського національного університету внутрішніх справ.

Рецензенти:

Біленчук П.Д. – професор кафедри досудового розслідування ННІПСК, к.ю.н., доцент (Київський національний університет внутрішніх справ).

Стояновський В.В. – начальник НДЕКЦ при ГУ МВС України в м. Києві, полковник міліції (науково-дослідний експертно-криміналістичний центр при ГУ МВС України в м. Києві).

Укладач:

Кофанов А.В. – начальник кафедри криміналістичної техніки навчально-наукового інституту підготовки слідчих і криміналістів КНУВС, к.ю.н., підполковник міліції.

1. ОПИС СПЕЦКУРСУ

СПЕЦКУРС: Криміналістичне зброєзнавство

Курс	Характеристика спецкурсу
Кількість залікових кредитів, відповідних ECTS. 1,5	Рік підготовки:.....3
Модулів.....1	Семестр.....5,6
Змістових модулів.....1	Лекції.....6
Загальна кількість годин.....54	Семінари 6
Тижневих годин.....2	Практичні заняття.....14
	Індивідуальна робота.....14
	Самостійна робота.....14
	Вид контролю.....залік

Розподіл балів, що присвоюються курсантам

Змістовий модуль 1. Техніко-криміналістичні засоби збору і дослідження речових доказів.

Поточний контроль			ІНДЗ (наукова робота, повідомлення, ессе)	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль (тест)	Сума
Теми							
Тема 1,2	Тема 3-5	Тема 6					
10	15	10	20	10	15	20	100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Приблизний розподіл балів, що присвоєні курсантам

Шкала оцінювання:

90-100 балів – **відмінно (А)**

75-89 балів – **добре (ВС)**

60-74 балів – **задовільно (ДЕ)**

34-59 балів – **незадовільно з можливістю повторного складання (FX)**

1-34 балів – **незадовільно з обов'язковим повторним курсом (F)**

2. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ

Назва тем	Всього годин	З них на:				
		Модуль 1			Модуль 2	Модуль 3
		Лекції	Семінари	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Техніко-криміналістичні засоби збору і дослідження речових доказів.						
Тема 1-2. Поняття, роль, і місце технічних засобів криміналістичних досліджень в процесі збору криміналістичної інформації. Правові та організаційні основи застосування технічних засобів криміналістичних досліджень.	12	2	2		4	4
Тема 3-5. Техніко-криміналістичні засоби і методи виявлення, фіксації та вилучення речових доказів.	22	2	2	8	6	4
Тема 6. Техніко-криміналістичні засоби та методи експертного дослідження речових доказів.	20	2	2	6	4	6
Загальна кількість годин:	54	6	6	14	14	14

3. ПРОГРАМА СПЕЦІАЛЬНОГО КУРСУ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Техніко-криміналістичні засоби збору і дослідження речових доказів.

Тема 1. Поняття, роль і місце технічних засобів криміналістичних досліджень в процесі збору криміналістичної інформації

Поняття та зміст техніко-криміналістичного забезпечення. Організаційні основи та форми техніко-криміналістичного забезпечення. Структура техніко-криміналістичного забезпечення розкриття та розслідування злочинів у системі МВС України. Техніко-криміналістичне забезпечення слідчих дій. Поняття, суть і структура криміналістичної техніки. Задачі криміналістичної техніки як розділу науки криміналістики. Джерела формування та розвитку криміналістичної техніки. Криміналістична техніка - комплексна галузь знань - юридично-технічна. Класифікація технічних засобів і методів криміналістичних досліджень. Підстави класифікації технічних засобів. Визначення, роль і місце технічних засобів криміналістичних досліджень. Комплектація науково-технічних засобів, що використовуються у експертній діяльності.

Ефективність застосування науково-технічних засобів при проведенні криміналістичних досліджень. Перспективи розвитку технічних засобів криміналістичних досліджень. Проблеми автоматизації криміналістичних досліджень.

Тема 2. Правові та організаційні основи застосування технічних засобів криміналістичних досліджень

Правові основи застосування технічних засобів. Завдання, мета та принципи використання технічних засобів і методів у кримінальному судочинстві. Допустимість використання науково-технічних засобів і методів криміналістичних досліджень. Загальні принципи допустимості: законність, етичність, науковість. Критерії допустимості використання технічних засобів і методів роботи з джерелами доказової інформації у кримінальному судочинстві. Форми і межа використання технічних засобів у криміналістичних дослідженнях. Організація взаємодії з підрозділами ОВС з питань застосування експертно-криміналістичних методів та техніко-криміналістичних засобів. Основні форми взаємодії. Доказове значення результатів застосування технічних засобів.

Тема 3. Технічні засоби виявлення криміналістичних об'єктів

Поняття виявлення доказової інформації. Поняття криміналістичного об'єкту. Класифікація криміналістичних об'єктів. Способи перетворення

об'єкта, що слабо сприймається, або не сприймається. Засоби освітлення. Джерела штучного освітлення для огляду місця події та фотозйомки. Переносні фотоосвітлювачі. Побутові ліхтарики. Портативні ультрафіолетові освітлювачі. Фізичні та хімічні засоби виявлення слідів. Методи і засоби «польової криміналістики». Технічні засоби виявлення біологічних об'єктів та різних хімічних речовин. Технічні засоби виявлення мікрооб'єктів. Збільшувальні пристосування для виявлення та огляду невеликих за розміром речових доказів. Оптичні засоби. Лінзи. Види лінз. Лупи. Основні характеристики луп. Класифікація луп. Недоліки оптичних систем. Технічні засоби виявлення інших слідів (вибухових речовин, наявності електричного струму тощо). Правила поводження з криміналістичними об'єктами.

Тема 4. Технічні засоби і методи криміналістичної фіксації

Поняття фіксації речових доказів. Методи фіксації речових доказів. Види та мета криміналістичної фіксації. Види об'єктів криміналістичної фіксації. Консервування. Застосування хімічних реактивів для закріплення об'єктів, що фіксуються. Моделювання. Матеріальні та ідеальні моделі. Виготовлення тримірних моделей. Закріплення поверхневих слідів - відображень. Матеріальні засоби для виготовлення зліпків та копій. Фотографічні засоби фіксації. Відеозапис. Фіксація за допомогою планів, схем, креслень та малюнків. Технічні засоби, прилади, пристосування і інструменти, що застосовуються при виготовленні схем, планів і креслень. Елементи та методи вимірювань. Етапи процесу вимірювання. Засоби для виміру лінійних величин. Оптичні, кутові та далекомірні системи вимірів. Технічні засоби вимірювань в ході проведення криміналістичної фіксації.

Тема 5. Техніко-криміналістичні засоби вилучення речових доказів

Поняття та мета вилучення речових доказів. Співвідношення вилучення та фіксації. Специфіка вилучення речових доказів. Вимоги до технічних засобів вилучення речових доказів з урахуванням їх властивостей. Технічні засоби вилучення твердих речовин. Технічні засоби вилучення сипучих речовин. Технічні засоби вилучення рідин та газоподібних речовин. Мікрооб'єкти та технічні засоби їх вилучення. Комплекти науково-технічних засобів вилучення речових доказів для криміналістичного дослідження. Криміналістичні валізи. Застосування пересувних криміналістичних лабораторій для попереднього дослідження.

Тема 6. Техніко-криміналістичні засоби та методи експертного дослідження речових доказів

Поняття та мета криміналістичного дослідження об'єктів експертного дослідження. Види техніко-криміналістичних досліджень. Фізичні та фізико-хімічні методи та засоби в системі криміналістичних досліджень. Класифікація фізичних та фізико-хімічних методів дослідження у експертній практиці. Техніко-криміналістичні методи та засоби вимірювань. Об'єкти вимірювань. Кількісна характеристика об'єктів. Види вимірювань при проведенні криміналістичних досліджень. Елементи виміру. Фізичні величини. Методика мікроскопічного дослідження речових доказів. Біологічні, металографічні, стереоскопічні, поляризаційні, порівнювальні та інші мікроскопи. Засоби і методи дослідження в невидимих зонах спектру. Фізичне поняття про кольори. Спектр електромагнітних коливань. Світлофільтри. Дослідження об'єктів криміналістичної експертизи в інфрачервоних та ультрафіолетових променях. Дослідження речових доказів за допомогою рентгенівських та лазерних променів. Люмінесцентний метод аналізу. Радіаційні та ізотопні методи дослідження речових доказів. Спектральні методи аналізу елементного складу речовин. Хроматографія. Фотографічні дослідження. Фотозйомка у інфрачервоних та ультрафіолетових променях. Мікрофотозйомка. Контрастуюча фотозйомка. Методи та засоби кольоророзподільчої фотозйомки. Обладнання та устаткування лабораторії криміналістичних досліджень. Організація роботи по виконанню криміналістичних експертиз. Заходи безпеки при проведенні криміналістичних досліджень. Правила роботи з об'єктами криміналістичних досліджень. Класифікація небезпечних та шкідливих чинників. Основні вимоги пожежної безпеки при проведенні криміналістичних досліджень. Сучасні методи та засоби криміналістичних досліджень. Кібернетика в криміналістичних дослідженнях. Перспективи розвитку методів дослідження речових доказів при проведенні криміналістичних досліджень.

3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Техніко-криміналістичні засоби збору і дослідження речових доказів.

Тема 1-2. Поняття, роль і місце технічних засобів криміналістичних досліджень в процесі збору криміналістичної інформації
семінар – 2 години

Зміст питань:

1. Поняття, суть і структура криміналістичної техніки, як розділу науки-криміналістики.

2. Правові підстави застосування технічних засобів криміналістичних досліджень, завдання, мета та принципи їх використання у кримінальному судочинстві.
3. Класифікація технічних засобів і методів криміналістичних досліджень.

Теми рефератів, доповідей

1. Технічне оснащення фахівця для роботи у польових умовах.
2. Взаємодія підрозділів ОВС з питань застосування криміналістичних науково-технічних засобів та методів.
3. Ефективність застосування науково-технічних засобів та методів при проведенні криміналістичних досліджень.

Ключові терміни та поняття теми.

Техніко-криміналістичне забезпечення. Технічні засоби. „Польова криміналістика”. Правове поле. Класифікація технічних засобів. Правові, моральні, етичні принципи застосування. Науковість, економічність, ефективність засобів.

Методичні рекомендації для підготовки до заняття.

До першого питання. При підготовці до відповіді на перше питання семінарського заняття курсанти повинні опанувати основними поняттями криміналістичної техніки, як розділу науки криміналістики. Знати суть та структуру, джерела формування та розвитку криміналістичної техніки, як комплексної галузі знань.

До другого питання. При підготовці до відповіді на друге питання семінарського заняття курсанти повинні сформулювати поняття правові підстави використання техніко-криміналістичних засобів, вказати завдання, мету та принципи використання технічних засобів криміналістичних досліджень. Розкрити поняття допустимості використання технічних засобів криміналістичних досліджень, вказати принципи допустимості: законність, етичність та науковість, розповісти в чому полягає їх суть. Назвати критерії допустимості використання технічних засобів і методів криміналістичних досліджень при роботі з джерелами доказової інформації у кримінальному судочинстві. Вказати форму та межі допустимості використання технічних засобів у процесі виконання криміналістичних досліджень

До третього питання. При підготовці до відповіді на третє питання семінарського заняття курсанти повинні проаналізувати підстави класифікації технічних засобів та методів криміналістичних досліджень. Назвати класифікацію методів та засобів криміналістичних досліджень. Навести приклади комплектів науково-технічних засобів, що використовуються в криміналістичній практиці.

Список літератури до теми

[1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 19, 23, 34, 44, 45, 55, 56, 63, 71, 73, 76, 84, 85, 86]

Тема 3-5. Технічні засоби та прилади для виявлення, фіксації та вилучення криміналістичних об'єктів.

семінар – 2 години

Зміст питань:

1. Технічні засоби виявлення криміналістичних об'єктів.
2. Поняття та види технічних засобів і методів криміналістичної фіксації.
3. Техніко-криміналістичні засоби вилучення речових доказів та вимоги з урахуванням властивостей об'єктів.

Теми рефератів.

1. Способи перетворення об'єкта, що слабо сприймається, або не сприймається.
2. Застосування оптичних засобів у криміналістиці.
3. Пересувні криміналістичні лабораторії їх комплектація і технічні характеристики.

Ключові терміни та поняття теми.

Виявлення. Криміналістична фіксація. Техніко-криміналістичне забезпечення. Технічні засоби. „Польова криміналістика”. Класифікація технічних засобів. Правові, моральні, етичні принципи застосування. Науковість, економічність, ефективність засобів. Вилучення об'єктів.

Методичні рекомендації підготовки до заняття.

При відповіді на перше питання слід висвітлити поняття виявлення криміналістичних об'єктів, назвати криміналістичні об'єкти, які можуть носити криміналістичну інформацію та її значення в процесі розкриття та розслідування злочинів. Проаналізувати способи перетворення об'єктів, що слабо сприймаються, або не сприймаються. В ході відповіді на це питання семінарського заняття слід назвати засоби освітлення, які використовуються в процесі виявлення криміналістичних об'єктів, їх технічні характеристики та можливості при огляді місця події та фотозйомці. Назвати методи та способи “польової” криміналістичної техніки, технічні засоби та методи, які застосовуються для виявлення та огляду невеликих за розміром об'єктів. Проаналізувати правила поводження з криміналістичними об'єктами.

При відповіді на друге питання слід назвати види та мету криміналістичної фіксації, види об'єктів криміналістичної фіксації. Дати поняття консервування та моделювання в процесі фіксації криміналістичних об'єктів. Проаналізувати технічні засоби, які використовуються для виготовлення зліпків та копій. Назвати фотографічні методи фіксації речових доказів, застосування відеозапису в процесі фіксації об'єктів та матеріальних слідів, технічні засоби вимірювання в процесі фіксації криміналістичної інформації.

При відповіді на третє питання семінарського заняття слід визначити, що таке вилучення речових доказів. Проаналізувати специфіку вилучення речових

доказів. Розповісти про вимоги до технічних засобів вилучення речових доказів з урахуванням їх властивостей. Розкрити поняття мікрооб'єктів, назвати методи та засоби їх вилучення. Назвати комплекти науково-технічних засобів вилучення речових доказів та способи їх застосування в процесі вилучення.

Список літератури до теми

[1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 17, 19, 23, 34, 54, 56, 59, 62, 67, 73, 81, 83, 86, 87, 90]

Тема 6. Техніко-криміналістичні засоби та методи експертного дослідження речових доказів.

семінар – 2 години

Зміст питань:

1. Поняття та мета криміналістичного дослідження об'єктів експертного дослідження. Види техніко-криміналістичних досліджень.
2. Мікроскопічна техніка. Методика мікроскопічного дослідження речових доказів.
3. Технічні засоби і методи дослідження в невидимих зонах спектру.
4. Техніко-криміналістичні методи та засоби вимірювань. Об'єкти вимірювань.

Теми рефератів.

1. Фізичні та фізико-хімічні методи та засоби в системі криміналістичних досліджень.
2. Обладнання та устаткування лабораторії криміналістичних досліджень.
3. Правила роботи з об'єктами криміналістичних досліджень.

Ключові терміни та поняття теми.

Технічні засоби. „Лабораторна криміналістика”. Спектроскопія. Рідинна і газова хроматографія. Оптична і електронна мікроскопія. Кратність збільшення. Засоби вимірювання. Штангенциркуль, мікрометр, кутомір. Люмінесценція і флуоресценція.

Методичні рекомендації підготовки до заняття.

При підготовці відповіді на перше питання заняття слід розкрити поняття та мету використання технічних засобів та методів в процесі виконання криміналістичних досліджень. Охарактеризувати види техніко-криміналістичних досліджень, права експертів на використання технічних засобів та методів виготовлених спеціально для криміналістичних досліджень, а також запозичених із інших галузей науки і техніки. Назвати фізико-хімічні та хімічні методи дослідження речових доказів, які застосовуються у експертній практиці. Прослідкувати та назвати обладнання та устаткування експертно-криміналістичних лабораторій в системі МВС України.

Відповідаючи на друге питання семінарського заняття слід назвати, які види мікроскопів застосовуються для дослідження речових доказів у криміналістичних лабораторіях. Охарактеризувати методику дослідження речових доказів за допомогою стереоскопічних бінокулярних та порівняльних мікроскопів. Розповісти яким чином та за допомогою яких технічних засобів можна зафіксувати криміналістичну інформацію з використання мікроскопів у лабораторіях відділень експертно-криміналістичного забезпечення.

Даючи відповідь на третє питання семінарського заняття курсанти повинні знати, що таке невидима зона спектру електромагнітних коливань. Які промені цієї зони спектру використовуються в процесі виконання експертно-криміналістичних досліджень. Що означає видима зона спектру, на які кольори вона поділяється? Слід охарактеризувати інфрачервону та ультрафіолетову зону спектру випромінювання променів, які особливості зумовлюють їх використання в криміналістичній практиці. Проаналізувати джерела та приймачі інфрачервоного та ультрафіолетового випромінювання, його реєстрації з метою отримання результатів дослідження речових доказів або носіїв криміналістичної інформації. Вивчити методи дослідження в інфрачервоних та ультрафіолетових променях та їх застосування в експертно-криміналістичній практиці.

При відповіді на четверте питання семінарського заняття курсанти повинні назвати основні методи виконання вимірювань. Назвати технічні засоби та прилади за допомогою яких можна виміряти: лінійні величини, масу, температуру та час. Охарактеризувати характер цих вимірювань та їх одиниці. Назвати задачі, основні прийоми оцінок точності вимірювань, типи похибок та їх значення.

Список літератури до теми

[1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 19, 23, 34, 32, 44, 45, 46, 47, 51, 58, 59, 62, 63, 71, 73, 76, 84, 85, 86]

4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I.

Тема 3-5. Технічні засоби та прилади для виявлення і фіксації речових доказів.

перше практичне – 4 години

Зміст заняття:

1. Використання методів та технічних засобів, які застосовуються у криміналістичній практиці з метою фіксації криміналістичної інформації.
2. Використання методів та технічних засобів, які застосовуються в криміналістиці з метою вилучення криміналістичної інформації.

3. Вилучення об'ємних слідів взуття та знарядь зламу з використанням зліпочних мас і гіпсу.

Ключові терміни та поняття теми.

Технічні засоби. „Польова криміналістика”. Правове поле. Класифікація технічних засобів. Науковість, економічність, ефективність засобів. Виявлення. Гіпсовий зліпок. Металошукач. Дактилоскопічні порошки.

Методичні рекомендації підготовки до заняття.

При проведенні практичного заняття слід зосередити увагу на застосуванні технічних засобів в криміналістичній практиці з метою виявлення слідів та інших об'єктів криміналістичного походження. Практичне заняття забезпечується об'єктами дослідження, освітлювальними приладами, зліпочними масами, додатковою літературою, методичними матеріалами.

Перед проведенням практичного заняття курсанти повинні відповісти на питання:

- коли, ким і в якій якості використовуються технічні засоби при проведенні слідчих дій і оперативно-розшукових заходів?;
- який порядок і прийоми роботи з приладами пошукової техніки?;
- які технічні засоби і прийоми виявлення латентних слідів рук та слідів біологічного походження ви знаєте?

В процесі практичного заняття слід звернути увагу на форми використання методів та технічних засобів, які застосовуються у криміналістичній практиці з метою фіксації криміналістичної інформації.

При проведенні практичного заняття курсанти повинні використовувати методи та технічні засоби, з метою вилучення слідів дактилоскопічного походження (виявлення слідів рук на різних поверхнях). Застосовувати засоби освітлення (ультрафіолетові освітлювачі) для виявлення маловидимих і невидимих слідів біологічного походження на одязі, підлозі та інших носіях. Провести вилучення об'ємних слідів взуття за допомогою гіпсу та знарядь зламу з використанням зліпочних полімерних мас. Зробити аналіз технічних засобів, що застосовуються в польових умовах.

Підсумувати заняття. В робочих зошитах курсанти занотують хід практичної роботи, наклеюють вилучені сліди рук.

Список літератури до теми

[1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 17, 19, 23, 34, 54, 56, 59, 62, 67, 73, 81, 83, 86, 87, 90]

Тема 3-5. Технічні засоби та прилади для фіксації і вилучення речових доказів.

друге практичне – 4 години

Зміст заняття:

1. Використання методів та технічних засобів, які застосовуються у криміналістичній практиці з метою фіксації криміналістичної інформації.
2. Фіксація місця події шляхом складання планів і схем.
3. Фіксація об'ємних слідів взуття та знарядь зламу з використанням зліпочних пластичних мас і гіпсу.
4. Технічні засоби і прийоми вилучення слідів і речових доказів.

Методичні рекомендації підготовки до заняття.

Практичне заняття забезпечується об'єктами дослідження, освітлювальними приладами, зліпочними масами, додатковою літературою, методичними матеріалами.

Перед виконанням практичного заняття курсанти повинні дати відповідь на такі питання:

- які форми фіксації речових доказів застосовуються в криміналістиці?;
- особливості використання технічних засобів фіксації речових доказів та роботи з ними;
- фіксація мікрооб'єктів, слідів біологічного походження та об'ємних слідів;
- особливості вилучення, пакування і зберігання речових доказів різного походження.

Після розгляду контрольних питань курсанти приступають до виконання практичної роботи. Знайомляться з правилами фіксації слідів, речових доказів та інших криміналістичних об'єктів. Проводять фіксацію слабо видимих слідів рук за допомогою дактилоскопічних порошків. Курсанти оволодівають навичками складання схем умовного місця події. Вилучаються надані сліди і предмети. Курсанти застосовують засоби для пакування об'єктів, звертаючи увагу на особливості роботи з крихкими (скло), біологічними об'єктами, пально-мастильними матеріалами та інші.

Результати роботи оформляються та здаються на перевірку викладачеві.

Список літератури до теми

[1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 17, 19, 23, 34, 54, 56, 59, 62, 67, 73, 81, 83, 86, 87, 90]

Тема 6. Ознайомлення з технічним оснащенням підрозділів криміналістичного забезпечення роботи відділів ОВС МВС України практичне – 6 годин

Зміст заняття:

1. Лабораторне обладнання, прийоми роботи на ньому та можливості досліджень речових доказів.

2. Джерела та приймачі променів невидимої зони спектру, правила експлуатації та порядок підготовки устаткування до проведення досліджень.
3. Дослідження об'єктів в невидимій зоні спектру.
4. Технічні засоби, що застосовуються для дослідження речових доказів з використанням ультрафіолетових променів
5. Інфрачервона спектрофотометрія в експертно-криміналістичних дослідженнях.
6. Мікроскопія в криміналістичних дослідженнях.

Методичні рекомендації підготовки до заняття

Практичне заняття проводиться на базі ДНДЕКЦ МВС України, НДЕКЦ при ГУМВС України в м. Києві. В ході практичного заняття курсанти знайомляться з технічними засобами та методами, які використовуються судовими експертами в процесі виявлення, фіксації, вилучення та дослідження речових доказів. Ознайомлюються з призначенням приладової технічної бази та аналітичною технікою, можливостями і видами досліджень.

Практичне заняття проводиться у лабораторії дослідження матеріалів, речовин і виробів.

Перед заняттям викладач знайомить курсантів з технікою безпеки при роботі з електроприладами, джерелами випромінювання та приладовою базою.

Результати практичного заняття курсанти занотовують у робочих зошитах. В кінці практичного заняття викладач робить опитування 4-5 курсантів з питань та практичних навиків отриманих протягом заняття.

Список літератури до теми

[1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 19, 23, 34, 32, 44, 45, 46, 47, 51, 58, 59, 62, 63, 71, 73, 76, 84, 85, 86]

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Техніко-криміналістичне забезпечення роботи органів внутрішніх справ.

індивідуальне – 4 години

Зміст заняття:

1. Техніко-криміналістичне забезпечення розкриття та розслідування злочинів у системі МВС України.
2. Науковість, правові та етичні аспекти застосування техніко-криміналістичних засобів.
3. Перспективи розвитку технічних засобів криміналістичних досліджень, проблеми їх автоматизації.

Ключові терміни та поняття теми.

Техніко-криміналістичне забезпечення. Технічні засоби. „Польова криміналістика”. Правове поле. Класифікація технічних засобів. Правові, моральні, етичні принципи застосування. Науковість, економічність, ефективність засобів.

Методичні рекомендації підготовки до заняття

При підготовці першого питання індивідуального заняття слід розкрити питання щодо поняття та змісту техніко-криміналістичного забезпечення розкриття та розслідування злочинів. Проаналізувати на якому рівні виконується науково-технічне, науково-методичне та професійне забезпечення розкриття та розслідування злочинів. Ознайомитись зі статистичними даними експертної служби щодо участі працівників експертних підрозділів у проведенні слідчих дій, оперативно-розшукових заходів, виконанні експертиз, досліджень, тощо. Вивчити структуру, організаційні основи та форми техніко-криміналістичного забезпечення розкриття та розслідування злочинів у системі МВС України.

По другому питанню курсанти вивчають і засвоюють поняття науковості технічних засобів криміналістичних досліджень з огляду на сучасний стан науки і техніки, методів досліджень, відтворюваності і об’єктивності результатів досліджень. Правове поле, у якому відбувається застосування технічних засобів з огляду крізь призму Законів, законодавчих актів України, міжвідомчої і відомчої нормативної бази. Розглянути етичні і моральні аспекти і межі допустимості застосування технічних засобів і методів досліджень.

В процесі підготовки на третє питання індивідуального заняття слід проаналізувати перспективи розвитку технічних засобів та методів при проведенні криміналістичних досліджень. Ефективність застосування науково-технічних засобів та методів в процесі проведення криміналістичних досліджень. Слід звернути увагу на деякі аспекти що сприяють і спонукають до розвитку технічних засобів – загальний науково-технічний прогрес, упровадження нових видів криміналістичних досліджень, вдосконалення методик досліджень та інші.

Список літератури до теми

[1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 19, 23, 34, 44, 45, 55, 56, 63, 71, 73, 76, 84, 85, 86]

Тема 3-5. Техніко-криміналістичні засоби та методи збору криміналістичної інформації.

індивідуальне – 4 години

Зміст заняття:

1. Використання методів та технічних засобів, які застосовуються у криміналістичній практиці з метою фіксації криміналістичної інформації.
2. Використання методів та технічних засобів, які застосовуються в криміналістиці з метою вилучення криміналістичної інформації.
3. Порядок вилучення, пакування і зберігання слідів біологічного походження та мікрочасток.

Ключові терміни та поняття теми.

Техніко-криміналістичне забезпечення. Технічні засоби. „Польова криміналістика”. Правове поле. Класифікація технічних засобів. Науковість, економічність, ефективність засобів. Виявлення. Криміналістична фіксація.

Методичні рекомендації підготовки до заняття

В процесі підготовки першого питання індивідуального заняття слід звернути увагу на форми використання методів та технічних засобів, які застосовуються у криміналістичній практиці з метою фіксації криміналістичної інформації. Проаналізувати рівень та досягнення науково-технічного розвитку криміналістичної техніки, яка застосовується з метою фіксації криміналістичної інформації в процесі правоохоронної діяльності.

При вивченні другого і третього питань слід акцентувати увагу на використанні методів та технічних засобів, які застосовуються в криміналістиці з метою вилучення слідів і речових доказів. Особливості вилучення об'ємних слідів взуття та знарядь зламу з використанням зліпочних полімерних мас і гіпсу. Зробити аналіз технічних засобів, що застосовуються в польових умовах, а також в процесі виконання криміналістичних експертиз.

Звернути увагу на порядок і правила вилучення, пакування і зберігання слідів біологічного походження та мікрочасток. Заходи щодо збереження речових доказів цієї групи.

Підсумувати вивчені питання, зробити наголос на порядок комплектування експертно-криміналістичних підрозділів науково-технічними засобами.

Список літератури до теми

[1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 19, 23, 34, 44, 45, 55, 56, 63, 71, 73, 76, 84, 85, 86]

Тема 3-5. Техніко-криміналістичні засоби та методи збору криміналістичної інформації.

індивідуальне – 2 години

Зміст заняття:

1. Фіксація і вилучення об'ємних слідів взуття та знарядь зламу з використанням полімерних зліпочних мас і гіпсу.

2. Застосування альтернативних матеріалів при роботі з об'ємними слідами на місці події.

Ключові терміни та поняття теми.

Техніко-криміналістичне забезпечення. Технічні засоби. „Полюва криміналістика”. Правове поле. Класифікація технічних засобів. Об'ємні сліди. Полімерні матеріали. Виявлення. Криміналістична фіксація.

Методичні рекомендації підготовки до заняття

В процесі підготовки питань індивідуального заняття слід вивчити основні технічні засоби і методи роботи з об'ємними слідами на місці події. Вивчити, які полімерні матеріали застосовуються при фіксації і вилученні об'ємних слідів: слідів знарядь зламу, взуття, зубів людей і тварин та інш. Правила роботи і основні прийоми фіксації слідів на різних поверхнях: вертикальній, похилій, горизонтальній. Виготовлення гіпсових зліпків на снігу (при мінусовій температурі).

Вивчити і засвоїти інші матеріали і способи фіксації слідів на місці події. Аерозольні полімерні матеріали і особливості їх застосування. Методи використання розплавленої сірки при роботі з об'ємними слідами взуття і транспорту на снігу.

Список літератури до теми

[1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 17, 19, 23, 34, 54, 56, 59, 62, 67, 73, 81, 83, 86, 87, 90]

Тема 6. Фізичні, фізико-хімічні методи та засоби дослідження у експертній практиці.

індивідуальне – 4 години

Зміст питань:

1. Дослідження речових доказів з використанням рентгенівських та лазерних променів.
2. Люмінесцентний метод аналізу.
3. Радіаційні та ізотопні методи та засоби дослідження речових доказів.
4. Спектральні методи дослідження елементарного складу.
5. Кібернетичні методи дослідження речових доказів.

Ключові терміни та поняття теми.

Технічні засоби. „Лабораторна криміналістика”. Люмінесценція і флуоресценція. Емісійний і адсорбційний спектральний аналіз. Рентгенівський флуоресцентний аналіз. Кібернетичні методи.

Методичні рекомендації підготовки до заняття.

При підготовці до даного індивідуального заняття курсанти повинні переглянути рекомендовану літературу, усвідомити та проаналізувати фізичні та фізико-хімічні методи дослідження при виконання криміналістичних експертиз, розглянути можливості застосування науково-технічних засобів криміналістичних досліджень. Ознайомитися з методикою та можливостями їх застосування.

Проаналізувати перспективи застосування технічних засобів та методів запозичених в інших галузях науки при виконанні криміналістичних експертиз. Застосування кібернетичних методів та комп'ютерних технологій в процесі дослідження речових доказів.

Список літератури до теми

[1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 19, 23, 34, 32, 44, 45, 46, 47, 51, 58, 59, 62, 63, 71, 73, 76, 84, 85, 86]

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1. Криміналістична техніка - комплексна юридично-технічна галузь знань

Тема 2. Формування та розвиток криміналістичної техніки органів внутрішніх справ.

самостійне – 4 години

Зміст заняття:

1. Джерела формування та розвитку криміналістичної техніки.
2. Природничо-науковий і технічний зміст техніко-криміналістичного забезпечення правоохоронної діяльності ОВС.
3. Комплектація науково-технічних засобів, що використовуються у експертній діяльності.

Ключові терміни та поняття теми.

Техніко-криміналістичне забезпечення. Технічні засоби. „Польова криміналістика”. Правове поле. Класифікація технічних засобів. Правові, моральні, етичні принципи застосування. Науковість, економічність, ефективність засобів.

Методичні рекомендації підготовки до заняття

При підготовці першого питання самостійного заняття слід проаналізувати: яким чином зароджувалось застосування технічних засобів в криміналістичній практиці. Коли, ким і в якій якості вперше було використано

технічний засіб при проведенні криміналістичних досліджень, або в процесі виявлення, фіксації або вилучення криміналістичних об'єктів. Як розвивалась наука криміналістика, а разом з її розвитком і застосування науково-технічних засобів. Проаналізувати - коли вперше на Україні почали використовувати засоби криміналістичної техніки, яке їх походження. Які технічні засоби були використані із інших галузей науки, а які виготовлені спеціально для науки-криміналістики.

В процесі підготовки другого питання самостійного заняття слід звернути увагу на рівні забезпечення розкриття та розслідування злочинів. Зробити аналіз технічного забезпечення криміналістичного дослідження речових доказів з точки зору природничо-наукового та технічного його змісту. Вказати наукові досягнення завдяки яким, забезпечується виконання слідчих дій та рівень науково-обґрунтованих криміналістичних досліджень. Проаналізувати рівень науково-технічного розвитку криміналістичної техніки з використанням даних природничих наук.

При розгляді третього питання слід вивчити, яким чином комплектуються та конструюються науково-технічні засоби та комплекти криміналістичної та оперативної техніки. Проаналізувати комплектування криміналістичної техніки за суб'єктом та видом його діяльності. Вказати пристосування та прилади, що входять в комплекти польової та лабораторної техніки. Зробити аналіз технічних засобів, що застосовуються при попередньому слідстві, а також в процесі виконання криміналістичних експертиз. Підсумувати викладене питання, зробити наголос на порядок комплектування експертно-криміналістичних підрозділів науково-технічними засобами.

Список літератури до теми

[1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 19, 23, 34, 44, 45, 55, 56, 63, 71, 73, 76, 84, 85, 86]

Тема 3-5. Технічні засоби і прилади виявлення, фіксації і вилучення слідової інформації.

самостійне – 4 години

Зміст заняття:

1. Застосування технічних засобів виявлення речових доказів в процесі огляду місця події.
2. Застосування і прийоми роботи з приладами пошукової техніки.
3. Виявлення латентних слідів рук та слідів біологічного походження.
4. Методи та технічні засоби, криміналістичної фіксації.

Ключові терміни та поняття теми.

Техніко-криміналістичне забезпечення. Технічні засоби. „Польова криміналістика”. Правове поле. Класифікація технічних засобів. Пошукова техніка. Науковість, економічність, ефективність засобів.

Методичні рекомендації підготовки до заняття

При підготовці питань самостійного заняття слід зосередити увагу на застосуванні технічних засобів в криміналістичній практиці з метою виявлення слідів та інших об'єктів криміналістичного походження. Коли, ким і в якій якості використовуються технічні засоби при проведенні слідчих дій і оперативно-розшукових заходів.

Порядок і прийоми роботи з приладами пошукової техніки. Вивчення тактико-технічних характеристик приладів для пошуку металевих предметів (металопрошукачів), рентгенівських апаратів, газоаналізаторів, ультрафіолетових випромінювачів та інш.

Технічні засоби і прийоми виявлення латентних слідів рук та слідів біологічного походження. Хімічні реактиви і розчини для роботи зі слідами рук, крові, сперми (розчин нінгідрину, алоксану, перекису водню та інш.).

Результати роботи курсантами занотовуються в робочі зошити.

Список літератури до теми

[1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 17, 19, 23, 34, 54, 56, 59, 62, 67, 73, 81, 83, 86, 87, 90]

Тема 6. Мікроскопічні методи дослідження. Дослідження в невидимій зоні спектру.

самостійне – 4 години

Зміст заняття:

1. Мікроскопи. Схематична побудова зображення об'єктів за допомогою мікроскопів.
2. Види мікроскопів та особливості їх застосування при проведенні криміналістичних досліджень.
3. Джерела та приймачі променів невидимої зони спектру, правила експлуатації та порядок підготовки устаткування до проведення досліджень.

Ключові терміни та поняття теми.

Технічні засоби. „Лабораторна криміналістика”. Мікроскопія. Оптична і електронна мікроскопія. Кратність збільшення. Засоби вимірювання. Штангенциркуль, мікрометр, кутомір. Люмінесценція і флуоресценція.

Методичні рекомендації підготовки до заняття.

Вивчаючи перші два питання курсанти повинні ознайомитись з будовою мікроскопів, їх різновидами. Вивчити, як утворюється зображення об'єктів за допомогою оптичних мікроскопів. Вивчити інструкції з експлуатації мікроскопами МБС-10, МСК-1, мікрофотонасадками МНФ-1, МНФ-5.

По третьому питанню самостійного заняття курсанти вивчають технічні характеристики джерел і приймачів ультрафіолетових та інфрачервоних променів: ЕОП, ОЛД-40 та інш. Курсанти ознайомлюються з технікою безпеки при роботі з електроприладами та джерелами випромінення.

Курсанти в робочих зошитах замальовують схематичне зображення об'єкта, яке можна отримати за допомогою мікроскопа. Занотовують у робочі зошити технічні характеристики мікроскопа, його вузли та агрегати.

Список літератури до теми

[1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 19, 23, 34, 32, 44, 45, 46, 47, 51, 58, 59, 62, 63, 71, 73, 76, 84, 85, 86]

Тема 6. Техніко-криміналістичні засоби і методи вимірювань. самостійне – 2 години

Зміст заняття:

1. Поняття види та методи вимірювань.
2. Об'єкти та етапи вимірювання.
3. Методи та прийоми вимірювання лінійних величин за допомогою штангенциркуля та мікрометра.

Ключові терміни та поняття теми.

Технічні засоби. „Лабораторна криміналістика”. Мікроскопія. Оптична і електронна мікроскопія. Кратність збільшення. Засоби вимірювання. Штангенциркуль, мікрометр, кутомір. Одиниці вимірювання.

Методичні рекомендації підготовки до заняття.

Курсанти самостійно вивчають правила і методи вимірювань. Одиниці вимірювання величин (лінійних, об'ємних, вагових, температурних та інш.), які застосовуються в Україні. Вимірювання безпосередні і опосередковані. Математичні методи вимірювань.

Вивчають технічні характеристики штангенциркуля і мікрометра, порядок роботи з ними.

Результати самостійної роботи (одиниці вимірювань, технічні характеристики штангенциркуля і мікрометра) занотовують в робочих зошитах.

Список літератури до теми

[1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 19, 23, 34, 32, 44, 45, 46, 47, 51, 58, 59, 62, 63, 71, 73, 76, 84, 85, 86]

7. ЗАГАЛЬНИЙ СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ДО СПЕЦКУРСУ

7.1. Законодавчі та нормативні акти

1. Конституція України. — К., 1996.
2. Декларація про державний суверенітет України // Відомості Верховної Ради України. — 1990. — № 31. — С.429.
3. Кримінальний кодекс України. — К., 1996.
4. Кримінально-процесуальний кодекс України. — К., 1996.
5. Закон України “Про міліцію” від 20.12.90 р. № 565.
6. Закон України “Про прокуратуру” від 25.11.91 р. № 1789-12.
7. Закон України “Про оперативно-розшукову діяльність” від 18.02.92 р. № 2136-12.
8. Закон України “Про судову експертизу” від 25.02.94 р. № 4038-12 — ВР.
9. Закон України “Про боротьбу з корупцією” від 05.10.95 р. № 367/95 — ВР.
10. Закон України “Про наукову та науково-технічну діяльність” від 1.12.98 р.
11. Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах” від 30.05.97 р. № 8.
12. Постанова Кабінету Міністрів України “Про утворення Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС” від 06.05.98р. № 617.
13. Наказ МВС України “Про затвердження правил, норм, потреб криміналістичної і оперативної техніки та обладнання для органів внутрішніх справ України” від 09.03.92 р. № 141.
14. Наказ МВС України «Про організацію роботи органів внутрішніх справ щодо розкриття злочинів» від 18.10.93 р. № 701.
15. Наказ МВС України “Про затвердження Положення про кримінальну міліцію України” від 26.01.97 р. № 62.
16. Наказ МВС України “Про організаційні зміни в науково-дослідних експертно-криміналістичних центрах при ГУМВС УМВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києва та Севастополі, на залізничному транспорті” від 18.02.2008 р. № 77.
17. Наказ МВС України “Про затвердження Настанови про діяльність експертно-криміналістичних служб МВС України” від 30.08.99 р. № 682.
18. Наказ МВС України “Про затвердження Положення про Експертно-кваліфікаційну, екзаменаційні комісії та персонального складу Експертно-кваліфікаційної комісії МВС України” від 30.08.99 р. № 685.
19. Наказ МВС України „Про внесення змін до нормативних актів, які регламентують діяльність експертної служби МВС України” від 10.12.2007р. № 465.

7.2. Підручники

20. Крылов И.Ф. Судебная экспертиза в уголовном процессе. — Л., 1963.
21. Криминалистика / Под ред. И.Ф. Крылова — М., 1976.
22. Криминалистика / Под ред. Р.С. Белкина — М., 1979.
23. Криминалистика / Под ред. Р.С. Белкина — М., 1987.
24. Криминалистика / Под ред. А.Н. Васильева — М., 1971.
25. Криминалистика / Под ред. И.Ф. Герасимова, Л.Я. Драпкина — М., 1994.
26. Криминалистика / Под ред. Р.С. Белкина, В.Л. Лаврова, И.М. Лузгина. — М., 1987.
27. Криминалистика / Под ред. Н.П. Яблокова, В.Я. Колдина — М., 1990.
28. Криминалистика / Под ред. Н.П. Яблокова — М., 1995.
29. Криминалистика / Под ред. В.А. Образцова — М., 1995.
30. Криминалистическое обеспечение деятельности криминальной милиции и органов предварительного расследования / Под ред. Т.В. Аверьяновой, Р.С. Белкина — М., 1997.
31. Криминалистика / Под ред. А.Г. Филиппова, А.Ф. Волынского — М., 1998.
32. Аверьянова Т.В., Белкин Р.С., Корухов Ю.Г., Россинская Е.Р. Криминалистика: Учебник для вузов / Под ред. профессора Белкина Р.С. — М., 1999.
33. Криминалистика / Под ред. профессора А.В. Волынского. — М., 1999.
34. Криміналістика / у сучасному викладанні, Салтєвський М.В.. Підручник. — К.: 2005. — 588 с.

7.3. Бібліографія з криміналістичних експертиз

35. Бахин В.П., Викторова Е.Н., Ищенко А.В. Библиографический указатель диссертаций по криминалистике. — М., 1989.
36. Бахин В.П., Ищенко А.В. Вопросы криминалистики и судебных экспертиз в диссертационных исследованиях. — К., 1988.
37. Библиографический указатель литературы по криминалистической экспертизе за 1917-1967 гг.: Вып. 1. Криминалистическое исследование документов / Под ред. Н.С. Полевого — М., 1969; Вып. 2. Судебная трасология / Под ред. С.И. Поташника — М., 1973.
38. Ищенко А.В., Ищенко Н.Д., Иерусалимов И.А. Криминалистическое обеспечение борьбы с преступностью (Диссертации криминалистов, защищенные в специализированных ученых советах Украины) — К., 1997.
39. Советские криминалисты. Библиографический справочник / Сост. Т.В. Аверьянова и Н.Н. Лысов. — Нижний Новгород, 1991.
40. Папакуль А.Б., Пяркуме Л.Б. Библиографический указатель научных работ сотрудников Литовского НИИСЭ. — Вильнюс, 1971.

41. Н.А. Новоселовой: Кн: 1. Криминалистика и судебная экспертиза. — Минск, 1970; 2. Криминалистическая техника. — Минск: 1971; 3. Судебная экспертиза. — Минск: 1973.
42. Юзефович В.Г., Ильницкая Н.И. Библиографический указатель научных работ Киевского НИИСЭ. — К., 1973.

7.4. Навчальні посібники

43. Аверьянова Т.В. Содержание и характеристика методов судебно-экспертных исследований. — Алма-Ата, 1991.
44. Белкин Р.С., Винберг А.И. Криминалистика общие теоретические проблемы. — М., 1973.
45. Биленчук П.Д., Перебитюк Н.В. Применение современных физических методов исследований для решения поисковых задач в криминалистической практике. — К., 1993.
46. Бобырев В.Г. и др. Лабораторный практикум по физическим и химическим методам исследований. — Волгоград, 1978.
47. Бобырев В.Г., Кузьмин Н.М. Физические и химические методы исследования. — Волгоград, 1979.
48. Бунимович Д.З. Практическая фотография. — 3-е изд. — М., 1979.
49. Бунимович Д.З., Фомин А.В. Справочник фотографа. — М., 1970.
50. Винберг А.И., Шляхов А.Р. Общая характеристика методов экспертного исследования // Сборник научных работ. — М., 1977. — Вып. 28.
51. Герасимов В.Н. Применение средств и методов криминалистической инфракрасной техники в расследовании преступлений: Автореф. дис. канд. юрид. наук. — М., 1975.
52. Гибсон Х. Фотографирование в инфракрасных лучах / Пер. с англ. — М., 1982.
53. Гончаренко В.И. Использование данных естественных и технических наук в уголовном судопроизводстве. — К., 1980.
54. Гончаренко В.И. Научно-технические средства в следственной практике. — К., 1984.
55. Грамович Г.И. Научно-технические средства: современное состояние, эффективность, использование в раскрытии и расследовании преступлений. — Минск, 1980.
56. Грамович Г.И. Основы криминалистической техники. — Минск., 1981.
57. Жбанков В.А. и др. Основы советской криминалистической экспертизы. — М., 1975.
58. Закатов А.А., Оропай Ю.Н. Использование научно-технических средств и специальных знаний в расследовании преступлений. — К., 1980.
59. Ищенко Е.П. О влиянии криминалистической техники на развитие методики расследования отдельных видов преступлений // Вопросы

- методики расследования преступлений: Научные труды. — Свердловск, 1976.— Вып. 50.
60. Кирсанов З.И. К вопросу о понятии технико-криминалистических методов и средств // Криминалистика и судебная экспертиза.— Киев, 1973.— Вып. 10.
61. Кокорев Л.Д. Процессуальные проблемы использования достижений научно-технического прогресса в уголовном судопроизводстве // Вопросы уголовного процесса. — Саратов, 1977.— Вып. 1.
62. Кофанов А.В., Назаров В.В. Визначення відстані пострілу при стрільбі з газових пістолетів і револьверів // „Знання України”, Київ – 2008.
63. Лисиченко В.К. Значение и место методов естественных и технических наук в криминалистической экспертизе // Вопросы судебной экспертизы и криминалистики. — Алма-Ата, 1959.— Вып. 1.
64. Методы экспертных криминалистических исследований // Сб. научных трудов ВНИИСЭ. — М., 1977.
65. Миненков И.Б. Макрофотография.— М., 1960.
66. Находкин Н., Гончаренко В., Зыков Г., Матвеев В. Возможности использования лазерного масс-спектрометра в криминалистике // Рад. Право.— №7.— 1974.
67. Оровер В.А. Технические средства, применяемые при производстве обысков: Автореф. дис. канд. юрид. наук. — Л., 1972.
68. Охрана труда в машиностроении / Под ред. Юдина Е.Я. — М., 1976.
69. Полевой Н.С. Криминалистическая кибернетика. — М., 1989.
70. Понятие методик и методов судебных экспертиз. — М., 1979.
71. Розовский Б.Г. Об использовании технических средств при допросе // Криминалистика и судебная экспертиза. — Киев. 1967.— Вып. 4.
72. Русинов М.М. Техническая оптика. — Л., 1979.
73. Сегай М.Я. Научно-технический прогресс и методологические проблемы судебной экспертизы материальных следов преступления // Криминалистика и судебная экспертиза. — Киев, 1973.— Вып. 10.
74. Селиванов Н.А. О методологии криминалистической техники // Криминалистика и судебная экспертиза. — Киев, 1969.— Вып. 6.
75. Селиванов Н.А. О состоянии и перспективах научных исследований в области криминалистической техники // Вопросы борьбы с преступностью. — М., 1974.— Вып. 20.
76. Селиванов Н.А. Основания и формы применения научно-технических средств и специальных знаний при расследовании преступлений // Вопросы борьбы с преступностью. — М., 1968.— Вып. 7.
77. Селиванов Н.А., Юрин Г.С. Опыт сравнительного экспериментального исследования различных технических средств обнаружения тайников // Вопросы борьбы с преступностью. — М., 1975.— Вып. 22.

78. Скорик Н.В. Внедрение новых методов исследования в криминалистическую практику // Криминалистика и судебная экспертиза. — Киев, 1976.— Вып. 12.
79. Соловьев С.М. Инфракрасная фотография. — М., 1960.
80. Стародуб Д.О. Азбука фотографии. — М.: Искусство, 1990.
81. Теория и практика собирания доказательственной информации техническими средствами на предварительном следствии. — К., 1980.
82. Чолман П.П. Основы физики. — К., 1995.
83. Шиканов В.И. Актуальные вопросы уголовного судопроизводства и криминалистики в условиях современного научно-технического прогресса.— Иркутск, 1978.
84. Шиканов В.И. Научно-технический прогресс и некоторые проблемы уголовного судопроизводства // Проблемы советского государства и права.— Иркутск, 1972.— № 3.

7.5. Словники

85. Белкин Р.С. Криминалистическая энциклопедия. — М., 1997.
86. Словарь основных и специальных терминов криминалистических экспертиз, материалов, веществ и изделий. — М., 1987.
87. Словарь основных терминов трассологических экспертиз. — М., 1987.
88. Біленчук П.Д., Курко М.Н., Стахівський С.М. Судові експертизи.— К., 1997.
89. Долин П.Я. Справочник по технике безопасности. — М., 1982.
90. Осмотр места происшествия: Справочник следователя. — М., 1982.

8. ПРИБЛИЗНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття, суть і структура криміналістичної техніки як розділу науки криміналістики.
2. Заходи безпеки при проведенні криміналістичних досліджень.
3. Правові підстави застосування технічних засобів криміналістичних досліджень, завдання, мета та принципи їх використання у кримінальному судочинстві.
4. Перспективи розвитку методів дослідження речових доказів при проведенні криміналістичних досліджень.
5. Класифікація технічних засобів і методів криміналістичних досліджень.
6. Дослідження речових доказів з використанням рентгенівських та лазерних променів.
7. Перспективи розвитку технічних засобів криміналістичних досліджень, проблеми їх автоматизації.
8. Люмінесцентний метод аналізу.
9. Техніко-криміналістичне забезпечення розкриття та розслідування злочинів у системі МВС України.
10. Радіаційні та ізотопні методи та засоби дослідження речових доказів.
11. Джерела формування та розвитку криміналістичної техніки.
12. Спектральні методи дослідження елементарного складу.
13. Науково-природничий і технічний зміст техніко-криміналістичного забезпечення.
14. Фотографічні методи дослідження речових доказів.
15. Комплектація науково-технічних засобів використовуваних у експертній діяльності.
16. Кібернетичні методи дослідження речових доказів.
17. Технічні засоби виявлення криміналістичних об'єктів.
18. Мікроскопи, їх види і класифікація.
19. Поняття та види технічних засобів і методів криміналістичної фіксації.
20. Схематична побудова зображення об'єктів за допомогою мікроскопів.
21. Техніко-криміналістичні засоби вилучення речових доказів та вимоги до них з урахуванням властивостей об'єктів.
22. Види мікроскопів та особливості їх застосування при проведенні криміналістичних досліджень.
23. Застосування технічних засобів виявлення речових доказів в процесі огляду місця події.
24. Методика мікроскопічного дослідження речових доказів.
25. Технічні засоби та методи, що застосовуються у криміналістичній практиці з метою фіксації криміналістичної інформації.
26. Фіксація речових доказів з використанням фотонасадок.
27. Особливості та способи вилучення речових доказів.
28. Вимірювання параметрів об'єктів за допомогою оптичних приладів.
29. Оптичні засоби досліджень, їх переваги та недоліки.

30. Джерела та приймачі променів невидимої зони спектру.
31. Поняття інтерференції, дисперсії, дифракції та поляризації.
32. Правила експлуатації та порядок підготовки устаткування до проведення досліджень.
33. Поняття та мета криміналістичного дослідження об'єктів експертного дослідження. Види техніко-криміналістичних досліджень.
34. Дослідження об'єктів в невидимій зоні спектру.
35. Мікроскопічна техніка. Методика мікроскопічного дослідження речових доказів.
36. Поняття, види та методи вимірювань.
37. Технічні засоби і методи дослідження речових доказів в невидимих зонах спектру.
38. Об'єкти та етапи вимірювання.
39. Техніко-криміналістичні методи та засоби вимірювань. Об'єкти вимірювань.
40. Методи та прийоми вимірювання лінійних величин за допомогою штангенциркуля та мікрометра.
41. Емісійний спектральний аналіз, його сутність і можливості.
42. Сутність і можливості хроматографічних досліджень.

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ СЛІДЧИХ І
КРИМІНАЛІСТІВ
Кафедра криміналістичної техніки**

**Навчально-методичний комплекс
зі спецкурсу**

**“Технічні засоби і методи криміналістичних
досліджень”**

для фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
напряму підготовки “Правознавство” 6.030402
спеціалізація “Експертно-криміналістична”

Кофанов Андрій Віталійович